

Marian Płachecki

"Wokół prozy Marka Nowakowskiego", Zbigniew Mentzel, "Twórczość" 1977 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 20/3 (65), 177

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ MENTZEL Zbigniew: Wokół prozy Marka Nowakowskiego.
"Twórczość" 1977 s. 96-109.

Chwiejną tożsamość gatunkową utworów Nowakowskiego określa napięcie pomiędzy normami opowiadania i powieści. Krótkie prozy tego autora mieszczą w sobie zwykle zarysy kompozycji znacznie szerszych, a nadto wielorako do siebie nawiązują – powołując wspólnie jednorodny "układ epicki": potencjalną, nie napisaną jeszcze, składaną z nawrotów i uzupełnień tematycznych, z kolejnych wariantów rozwiązań narracyjnych – wielką powieść współczesną. Osią konstrukcyjną owego układu jest osoba głównego bohatera oraz przesłanki myślowe ukształtowań fabularnych. Te ostatnie bowiem opierają się u Nowakowskiego zawsze na konfrontowaniu mitu z rzeczywistością, młodzieńczego maksymalizmu i typycznego z konformizmem wieku dojrzałego. Konfrontacja owa funkcjonuje w perspektywie diagnozy społecznej, a nie psychologicznej.

BP/65/38

M. P.

/II/ MILCARZ Andrzej: Pobożność i erotyka w poezji Kaspra Twardowskiego. "Acta Universitatis Wratislaviensis", nr 298. Prace Literackie XVIII, Wrocław 1976 s. 21-33.

W czasach kontrreformacji pojawia się w piśmiennictwie – znane już antykowi – zagadnienie dwóch form miłości: pospolitej i niebiańskiej. "Konfrontacja Amora ziemskiego i Amora niebieskiego" obecna jest w poematach Kaspra Twardowskiego: w "Lekcjach Kupidynowych..." (1617), w "Łodzi młodzi..." (1618) i w "Pochodni miłości Bożej..." (1628). Te trzy tomiki można rozpatrywać jako "obraz poszukiwań bohatera dążącego do osiągnięcia prawdziwej miłości". Amor Boży (Amor coelestis) i Matka Boża z "Pochodni..." mają w sobie jednak wiele cech i właściwości Amora Pospolitego (Amor Vulgaris) i Venus z "Lekcji Kupidynowych".

BP/65/39

W. B.